

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Regvlarvm Vtrivsque Ivris Cvm Ampliationibvs Ac Limitationibvs

Dueñas, Pedro

Venetiis, 1566

Regvla CXC.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63213](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63213)

glo. fina. vij. q. j. & in nomine Domini, in verbo, audientia. xxiii. distincta, quas glo. approbat Abb. in c. cum dilectus, nu. 11. quod metus cau. & in c. dilectus filius, de rescrip. & in c. conquerente, in vlt. norah. de restitut. spolia. Iaf. in d. l. iuste possider. nu. 3. ff. de acquirē. pos. & in l. iusturandum, in §. ait praetor. nu. 2. ff. de iureiur. Deci. in l. qui authore. nu. 1. & ibi Guliel. Maine. nu. 10. ff. de reg. iu. Cagno. in l. non videtur, in §. si iussu. eo. tit. Io. Gualden. in tract. de arte testandi. tit. xi. cautela xx. nu. 8. Manthē. de Afflict. in constituti. Neap. po. lib. j. rubr. vij. u. 59. Stepha. Aufre. in addit. ad decis. Capel. Tolo. in decis. 490.

1. Limita primo, procedere in maioribus iudiciis, veluti in praeside, praetore, & similibus, quia lex praesumit quod maioris iudicis factum sit iuste factum, secus tamen in minoribus, puta in magistratibus pedaneis, vel municipalibus. Ita tenet Bal. in l. tutores. ff. de cōfir. toto. & dicit ita velle Azonem in Summa. C. de tuto. & curam, qui non satis, & quod ita intelligitur. §. nos autem. Insti. de auctori. tuto. Quod dicitur sequitur Iaf. in l. pacta nouissima. nu. 6. C. de pact. & in d. c. j. nu. 10. qui feud. dare pol. & in rub. C. qui admi. nu. 7. Frā. Nico. in d. repe. c. quoniam contra. in d. q. si. nu. 32. Hippoly. in sing. ccccxxxvij.

2. Secundo limita, quandoque decretum interpositum fuit precipite, de quo dixi supra in reg. 186. prima amplii.

3. Limita tertio, quando iudex esset idiota, quia non est verisimile quod ipse fecerit seruari solennitates iuris quas ignorat, vel adhibuerit legitimam causae cognitionem. Ita concludit Arer. in consi. 69. nume. 1. quem sequitur And. Alciat. in tracta. praesumptio. in d. reg. x. nume. 10.

4. Quarto fallit, quando pars plene non edocuit iudicem de negotio, ita concludit Bal. in consi. 375. nu. 4. vol. 3. allegat text. in l. j. C. de praed. decurio. lib. x. quem sequitur Alciat. vbi supra, nu. 9.

5. Quinto fallit, quando in tali decreto esset error manifestus, seu vānum visibile, & sic per euentiam facti contrarium apparet. Ita tenet Bal. in l. 2. in §. sed alio, in j. lectu. n. 15. in si. quest. ff. si ex noxa. cau. agat. per nos. in l. Imperatores. ff. de priuil. credit. quem sequitur Alciat. vbi supra, nu. 11. Hippoly. in d. sing. 438. in si.

REGVLA CXC.

DEVRIONES, & constituti in dignitate non debent torqueri. Hanc regulam probat tex. in l. milites. & in l. decuriones. C. de questio. De iure regio est text. in l. ij. tit. 30. par. 7. & in l. 4. tit. ij. lib. 4. ordi. Circa quam regu. vide And. Tiraquel. in tract. de nobili. c. xx. nu. 133.

Hanc regulam cum sex limitatio. ponit Cifuentes in l. 79. Tau. ri. in ij. col. vers. sexto dubitatur.

1. Amplia primo ultra eum, habere locum in eorum filijs, vsque ad

N pro-

pronepotem. Ita probetur in l. diuo Marco. C. de quaestio. & in l. si matrem. C. de poen. & in d. l. ij. tit. xxx. par. vij.

- 2 Amplia secundo procedere. etiam finito officio in mem oriam stinae dignitatis. Vt in l. ff. de decuri. & in l. nihil. C. de quaestio. in l. omnes. C. de decurio lib. x. & in c. concessum. de regul. in d. vj. ita tenet Hippoly. in pract. crimi. §. ex pedita. nu. 27. Et hanc opinionem dicit Bar. se habuisse de facto in d. l. milites. sequitur idem Hippo. in singu. clxxxix. in iij. col. idem in l. edictum. nu. 16. ff. de officio. Thomas Gram. in voto. j. nu. 17. & 18. & in voto. xxxii. 19. & 21. idem Hippo. in sing. cvij.
- 3 Amplia tertio. habere locum in doctoribus & Advocatis: non sicut milites torqueri non possunt. ita eodem modo neque Doctores. ratione dignitatis: quia Doctor dicitur in dignitate constitutus: vt in c. quanto. de Magist. Hanc opinionem tenet Ioan. And. in c. cum in contemplatione. de reg. iur. in antiquis. eandem opinionem tenuit Alex. de Imo. in l. centurio. ff. de vulga. vbi per decurionem tenet quod priuilegium concessum militi. & Doctoribus concessum videatur. & ibi Lancelo. Galia. nu. 25. Hippo. in d. l. edictum. nu. 4. & in singu. cccclvj. & in d. §. expedire. nu. 30. Ias. in l. j. in ij. col. C. de iur. & facti igno. Thomas Gram. in voto. i. nume. 4. & in voto xxxv. nume. 4. & Cinus expresse in l. milites. Matthesil. not. lix. facit quod dixi supra in regul. lvi. & vii. limitatione.
- 4 Amplia quarto adeo procedere. quod consuetudo in contrarium non valet. Ita probat tex. in l. omnes iudices. & ibi expresse Bar. per illum tex. nume. 2. C. de decurio. lib. x. quod dicitur Bar. sequitur Ludouic. Roma. in singu. cccclxxxviii. Additionator Bar. in l. j. in addi. ad num. 2. C. de dignita. lib. xij. Ias. in l. de quibus. nu. 66. ff. de iusti. & iure. Chassane. in cōsue. Burgun. in tit. (Des iustices) Rubri. j. §. iij. fol. 34. col. j. nume. 8. Lancelo. Galia. in repe. l. Centurio. nu. 35. ff. de vulga. Hippoly. in d. l. edictum. nu. 5. Thomas Gram. ma. in d. voto. j. nume. 2. Angel. in tracta. maleficiorum. in verbo fama publica. nume. 102. eandem opinionem tenet idem Gram. licet corruptus sit. in d. voto. xxxv. nume. 4. Et licet aliqui ex Doctoribus. quos ipse allegat contrarium teneant. ita commu. tenent vbi alios docto. tenet Ludouic. Carretius in practi. criminali. in pro. nume. 180. Paul. Grillandus in tracta. de tortura. quest. vii. nume. 4. & Hippoly. in singu. cccclvi.
- 5 Amplia quinto in tantum procedere. quod nec pro debito carcerari possunt. Ita tenet Bald. in l. j. C. qui bonis cedere poss. per tex. in l. miles. ff. de re iudic. facit etiam gloss. in l. medicos. C. de pof. fessio. & medi. libr. x. ita tenet Hippoly. in d. l. edictum. nume. 16. ff. de quaestio. Andreas Tiraquel. in tracta. de nobilit. cap. xx. nume. 236. Pro qua opinione est hodie text. de iure Regio in l. iij. & titu. ii. lib. iij. Ordi.
- 6 Amplia sexto adeo procedere. quod etiam surce subici non

ben: & sic pro delicto non debent suspendi. Ita probat text. in l. mo-
ris. §. sed enim sciendum, in versic. nec furcæ subici. ff. de pœn.
Quod etiam probat text. de iure Regio in l. viiij. titu. xxxi. par.
vij. Et quod de consuetudine hæc opinio seruetur, tenet glo. in l. de
fertorem. §. pœna, in verbo, torquentur. ff. de re milita. quam se-
quitur Bal. in c. cum quidam. nu. . de iureiur. Hippoly. in repe. l. vni-
ce. num. 107. C. de raptu. virgi. Claudius Cottareus in tracta. de iu-
re militum. lib. iij. cap. de pœnis. Andreas Tiraquel. in tracta. de no-
bili. cap. xx. nu. 107.

7 Amplia septimo, adeo quod si tales torqueantur de facto, talis cō-
fessio non valeret. Ita probat glo. in l. penul. ff. de quæst. & ita per
illam glo. tenet Hippoly. in d. l. edictū. nume. 17. & in d. §. expedi-
ta. nu. 46. & in d. singul. clxxxix. Bal. in l. Imperator. la ij. loquen-
do de muliere prægnante. ff. de statu homi. & idem Hippol. in sin-
gu. cvii. & Ange. Aretin. in tracta. maleficiorum, in verbo, fama
publica, nume. 99.

8 Amplia octavo procedere, quod si officialis aliter facere velit,
possit ei de iure resisti. Vt habetur in d. l. omnes. C. de decurio. l. ib.
x. & in Auth. quomodo oporteat episcopus. in §. fin. colla. ij. Hanc
opinionem tenet Hippoly. in d. l. edictum. nume. 3. Thomas. Gram.
in d. voto. j. nu. 5. & in voto. xxxij. nu. 14. Pro qua opinione est
glo. in c. sex literis. in verb. denuntiatis de offi. delega. vbi dicit
quod iudici male exequenti, violenter resisti potest, etiã per tertium
cuius nihil interest. Vnde dicitur Prouerb. 24. & 91. Psal. 80. capit.
quod quis potest eripere condemnatum ad mortem etiam propria au-
thoritate: & per vim quando est iniuste condemnatus. facit glo. no-
tab. in c. non inferenda. in glo. fi. xxiii. q. iij. tex. in l. contra præce-
pta nostra. C. de exequuto. & exacto. lib. xij. pro qua opinione etiã
facit quod notat. Bal. in l. addictos. C. de episcopa. audien. Specu. in
tit. de citatio. in §. sed nunquid. Et hanc opinionem illarum glo.
vbi notab. prosequitur hanc materiam, tenet vltra Felin. in d. c. ex
literis. qui expressè illam glo. sequitur, Chassa. in consuetu. Burgun.
in titu. (des iustices.) Rubr. in c. j. §. vij. fol. 75. col. iij. nu. 5. eandem
opinionem teneat Thom. Gram. in consi. lvj. nu. 26. in consi. crimi.
Deci. in consi. ccclxix. nu. 3. Ioan. Bernar. in præct. capit. 95. Mat-
thæ. de affi. not. in consi. Neapo. lib. j. Rubr. viij. nu. 78.

9 Amplia nono, cum hodie non sint decuriones id quod supra
de decurionibus dictum. est habere locum & extendi ad consi-
liarios ciuitatis, vt si ciuitas habeat consiliarios idem erit, nam con-
siliarij ciuitatum decurionum instar obtinent. Vt est gl. in Rubric.
C. de decurio. libro. x. & ibi expressè Docto. præcipue Pirrhus
Engleber. in dicta Rubric. sequitur etiam Barto. in l. non ambigui-
tur, nume. 4. in fine. ff. de legib. Lucas de penna in l. nominationū,
in ij. colum. C. de decurio. libr. x. expressè Iacobus Rebuff. in di-
cta rubric. subdit, quod cum consules ciuitatis sint loco ipsorum,
substituti, habent idem privilegium quod ipsi decuriones; arg. l. filie

D. Petri Duen.

In §. fina. ff. de condi. & demon. & in l. si donat. in §. sponsus. ff. de donat. inter vir. & vxor. Quod maxime intelligit ibi Iaco. Rebol. de consulibus ciuitatum & magnorum locorum, & nobilium, non autem de consulibus opidorum, argu. tex. in l. athletæ. in §. gentili. d. l. propter magistratum. ff. de admini. tutor. & quod consules ciuitatum nostri temporis babeant idem priuilegium quod decuriones, vt non quaestionentur, tenet vltra Ioan. de Platea. & Doctor. in d. Rubri. Salice. vbi dicit ita tenere Docto. in d. l. diuo Marco. C. de quæst. eandem opi. tenet glo. in l. nulli. in verbo. ordo. ff. quod caut. que vniuer. nomi. & Tho. Gram. in d. voto. j. nu. 21. & in voto. j. nume. 20.

30 Amplia decimo procedere, etiam in nobilibus: nam nobiles torqueri non possunt. Iste est casus notabilis & non alibi, in l. nullus in versi. vel generis. C. ad l. iul. maiest. Probat de iure Regio in d. l. 4. & §. tit. ii. lib. 4. Ordin. & quis dicatur nobilis ponit l. 2. & titu. xxj. par. ii. & l. xxxvi. Styli. & de forma probandi notabilitatem vide in Pragmaticis antiquis, fol. 173. & vide supra posita in reg. l. xix.

31 Vltra supradictas limitationes limita primo, non habere locum consulto Principe: nam si princeps super hoc consulatur, bene potest torqueri. Ita probat tex. in d. l. nullus. & ibi Bald. C. ad legem iul. Maiesta.

32 Limita secundo, quodcumque ante dignitatem gesit aliquod officium, scilicet si erat tabellio, & dubitatur de fide alicuius scripturæ, quia in tali casu torqueri potest vt aperiat veritatem. Text. est notab. qui hoc probat in l. si quis decurio. C. ad l. corne. de falsis & de iure Regio in l. ii. tit. xxx. par. vii. & ibi hoc expresse tenet Montal. Pro qua limita, facit quod notanter tenet las. in Lex facta. nu. 30. ff. de vulga. & pupi. & in l. si seruum. nu. 6. ff. si ex noxa. causa. vbi hoc expresse firmat.

33 Tertio fallit, nam licet clerici in sacris constituti priuilegia militum ad eos extendantur, vt prosequitur Alexan. in l. centurio. ff. de vulga. cum miles dicatur coelestis militis, nam talis clericus hoc non obstante bene potest torqueri si contra eum sint indicia. Ita probat. tenet Abba. in cap. grauis. de deposti. nume. 6. sequitur Felin. in cap. olim. nume. 2. versu. tertius casus, de rescrip. & in c. at si clericus. num. 6. versu. 3. restringe. de iudi. Hanc opinio. vbi latissime eam examinat, tenet Alcia. in c. j. nu. 43. de offic. ordina. Contrariam tamen opinionem tenet expresse Abb. antiquis in d. cap. grauis. de deposti. imo quod ad hoc vt clericus possit torqueri non sufficit quod ad sint indicia contra eum, nisi sit infamatus. Quam opinionem sequitur Ioan. And. in c. cum in contemplatione, & ibi Abb. sibi contrarius, de regul. in antiquis, & illud dictum Abba. antiqui communiter approbati tenet Cardi. in dicto cap. i. nume. 4. de deposti. & in d. c. cum in contemplatione. quæst. 11. sequitur etiam Ioan. de Anan. in cap. j. nu. 7. de cleri. percusso. Alexan. in additio. ad Bar. in l. 1.

l. j. in nu. 5. ff. de poen. & in l. milites. C. de quæstio. Anto. de Butr. in d. c. grauis. nu. 4. in ff. de depofi. Fel. in c. veniens. el j. nume. 4. de testib. quam opinionem dicit omnes tenere idem Felin. in c. vniuer sitati. num. 2. de senten. excommuni. & in c. de hoc. de simo. nume. 2. Hanc etiam tenet Angel. Aren. in tract. malefici. in verbo, fama publi. nume. 102. Andr. Barba. in c. si confiterit. in 3. col. de accusa. Hippoly. in pract. crim. in §. nunc videndum. nu. 51. & in §. expedi ta. nume. 40. & in lingu. lv. & in l. edictum. nume. 9. & in l. quæstio nis habendæ. nu. 76. ff. de quæst. & in repet. rubr. ff. de fideiuss. num. 126. & in consi. 41. nu. 6. quam etiam sequitur Felin. in c. cum oporteat. versic. vnum tamen singulariter nota. num. 7. de accus. Bandē opinio sequitur expresse, vbi eam minus exaltat Io. Constan. in gl. ad consi. Regias Galliar. artic. clxij. fol. 294. col. j. Philip. Dec. in c. si clerici. num. 116. de iudic. & eam tenet expresse Io. Bern. in pract. c. cxvij. col. j. & ij. & in reg. cx xv. in 3. sublimi. Stepha. Au. fred. in tract. de potestate seculari super ecclesi. personas. in regul. 3. num. 7. Bon. de Curtill. in tract. de nobilitate. in 5. par. num. 7. Iaf. in l. magistratibus. nu. 7. ff. de iurisd. om. iud. Tho. Gramm. in voto 11. no. 3. & in consi. 65. nu. 3. & hæc opin. videatur magis vera & cōmunis, vt ex supra dictis apparet.

¶ Quarto similia, nisi iste talis renuntiauerit iuri suo & privilegio, nam in hoc casu bene poterit torqueri, cum in causa criminali valeat renuntiatio. Vt est glo. notab. quam ibi requirit Angel. in l. j. in verbo, audiendi sunt. ff. de furi. & Balnea. idem Angel. Fulgo. & Paul. de Cast. in l. pactum inter hæredem, C. de pact. vbi dicunt, qd iudices maleficiorum quotidie faciunt inquisitos renuntiare defensionibus suis. Hanc questionem mouit Deci. vbi relinquit cogitandū, in l. nemo fraudare. nume. 9. ff. de reg. iur. Contra quam limitatio nem. mo qd supra dicta renuntiatio non valeat cum causa criminali sit, & ex eo veniat imponenda poena corporalis, est gl. notab. que hoc tenet in d. l. pactum inter hæredem. in verbo liceat. ff. de pact. que communiter approbatur a Doctorib. & eam sequitur expresse Ioan. de Imol. in l. custodias. nume. 3. ff. de public. iudic. Bald. in c. cum non ab homine. num. 3. de iudi. & in c. cum venisset. nu. 7. de testib. idem Bald. in l. vnica. nu. 24. C. de confess. vbi dicit, qd in tantum procedit, qd etiam si in tali renuntiatione iuramentum interuenierit, non valet. & illam glo. sequitur Ia. in l. si quis. in conscribendo. nu. 18. C. de pact. & in l. 4. in §. quæsitum. ff. si quis cautio.

Pro qua opinione glo. est tex. in l. non tantum. ff. de appella. & in l. liber homo. ff. ad leg. Aquil. quod notat Hippol. in sing. delj. circa quam glo. vbi not. eam declarat. vide Iaf. in d. l. pactum. inter hæredem. nume. 12.

¶ Et circa hanc regulam vide Cifuentes in d. l. lxxix. Tauri. Pau. Grillandum in tract. de quæstion. & tortura. in 6. q. Hippol. in pract. in d. §. expedi. nu. 26. & in d. l. edictum. nu. 3. & Ang. Are. in tract. maleficiorum. in verb. fama publica. numero 102. vbi notabilis po-

D. Petri Duen.

nuntur personæ quæ de iure torqueri non possunt,

REGVLA CXCI.

DEFENSIO licita est pro tuitione rerum, vt occidendo qui non teneatur. Hanc regulam probat gloss. & ibi Barto. nu. 6. in l. vt vim. ff. de iustit. & iure, idem Bart. in l. j. nu. 2. & 7. C. vnde vi in l. furem. nu. 2. ff. ad l. Corne. de sica. Eandem regulam ponit in l. itaque. in verbo, latronem. ff. ad l. Aquil. Docto. in c. ij. & in significasti. el. 2. de homici. pro quo est tex. an d. c. ij. ibi, te tuaque liberando. De iure regio probatur in l. iij. titu. xiiij. lib. viij. ord. & in l. j. titu. xvij. libr. iij. fori. & in l. iij. titu. 8. par. 7. Hanc regulam probat text. iuncta gloss. ibi in verbo, vitam, quam ibi ad hoc expressse norat Bald. in l. aduocati. C. de aduoca. diuer. iudi. idem Bald. in l. si suis nummis. C. de operis liberto. & in l. ij. C. de confit. pect. Ioan. ab Ana. in c. ij. & in c. perfodiens. de homicid. Cardina. in c. j. de homi. Aret. in consil. lxxx. num. 8. Hippoly. in consil. 4. num. 8. & 22. & in l. furem. nume. 3. ff. de sicar. Matthe. de Afflic. in consil. Neapol. lib. j. rubr. xiiij. nu. 10. & 51. tenet Ias. in princ. Insti. de actio. nu. 69. Deci. in d. l. vt vim. nu. 31. Chassanæ. in consuetud. Burgund. vbi notabiliter examinat hanc regulam, & allegat iura pro ea & fundamenta, in titu. {Des iustices.} rub. j. §. v. fol. 42. col. 2. nume. 11.

Hanc regulam cum tribus ampliatio. & quatuor limit. ponit Ias. in d. l. vt vim. nu. 23. quem refert Berna. de Luce in regu. 507.

1 Amplia primo vltra Ias. si inferatur vis edificando, nam licet resistere, vt in l. si vitem. in §. ad ianuam. ff. quod vi aut clam. & in l. de pupillo. in §. meminisse. ff. de no. oper. nuncia.

2 Amplia secundo, si inferatur vis turbatiua. Vt in l. iij. in §. cum generaliter. & in l. cum fundum. & in l. j. in §. vim. de vi & vi arm. Bart. in l. j. in §. hoc interdicto. nu. 3. ff. de itine. actuq; priua.

3 Amplia tertio, q̄ liceat pro defensione rerum cōgregare amicos, & amici & vicini mei possunt eum qui vult expellere me de possessione mea impune percutere. Ita notab. firmat Bart. in l. de voto. C. de meta. & epidime. lib. 2. & in l. prohibitum. C. de iure ffc. l. x. quem sequitur Corset. in sing. in verbo defensio. el. ij. Alexan. in consil. cxix. col. 2. vol. 7. Hippoly. in singu. 456. Ias. in l. vt vim. nu. 30. ff. de iusti. & iur.

4 Amplia quarto, habere locum pro defensione dignitatis & officij etiam ex interuallo. Ita tenet Bal. in repe. l. j. nu. 6. C. vnde vi in p. text. in litem apud Labeonem. in §. adicitur. ff. de iniur.

REGVLA CXCI.

DEFENSIO cui libet permisa est. Hanc regulam probat